

La ela geminada fa cent anys

Les noves tecnologies han generat problemes d'indexació i identificació a aquest grup de lletres

La ela geminada al panell de fitxes de l'edició catalana del joc Scrabble.
El 14 de gener del 1913 la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va aprovar, a proposta d'Antoni M. Alcover i Pompeu Fabra, la introducció a les Normes ortogràfiques de la ela geminada, un grup de lletres consistents en dues eles amb un punt volat entremig que representa el so d'una ela prolongada i pronunciada en dues síl·labes diferents, utilitzat en paraules com pel·lícula, bèl·lic, cel·la i novel·la entre moltes altres, a més de noms propis com Apel·les, Avel·lí, Gal·la o Sibil·la.

Tot i el seu ús comú, la utilització d'un punt volat ha suposat per a la ela geminada una difícil adaptació a les noves tecnologies, que sovint han dificultat l'ús d'aquest grup de lletres. De fet, tot i que els ordinadors possibiliten l'ús del punt volat -a diferència dels smartphones, on el punt volat està disponible només en alguns sistemes operatius-, el cas és que la tecnologia actual dificulta l'ús correcte de la ela geminada, fet que és especialment problemàtic quan ateny a documentació personal. Tenir nom o cognoms amb aquest tipus d'ela pot suposar tot tipus de malentesos i fins i tot problemes legals.

Defensors de la ela geminada

Precisament, per intentar pal·liar els efectes no desitjats i afavorir l'ús correcte de la ela geminada -evitant l'ús de substitutius del punt volat com el guió, el guió baix o el punt baix-, existeix des del 2004 el Projecte de Normalització Tipogràfica de la Ela Geminada (<http://www.I-I.cat/>) L·L.cat, que té com a principals objectius detectar i fer conèixer els usos erronis de la ela geminada i les anomalies que se'n deriven i proposar i promoure solucions adequades per esmenar els errors.

De fet, el principal problema amb que es troba l'ela geminada és la dificultat de codificar-la informàticament de manera correcta, ja que actualment l'estàndard Unicode n'accepta una codificació parcial, només amb la ela i el punt volat 'l·', una codificació insuficient que ha creat problemes d'indexació i identificació. Així, el grup pretén també aconseguir una codificació correcte de la ela geminada i recuperar un espai propi per al grup de lletres en els teclats dels dispositius electrònics.